

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Didaci Covarrvvas A Leyva Toletani Episcopi Segobiensis
... Opera Omnia**

**Covarrubias y Leyva, Diego de
Antverpiae, 1610**

De vsucapionis definitione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96556)

§. VNICVS.

Præscriptio & vsucapio quid.

SVMARIA.

Definitio Iurifconsulti, que de vsucapione tractat, defenditur. Et inibi an res congrue definiatur per effectus vsucapio an rebus etiam immobilibus conueniat iuxta iuris Casarei responsa Præscriptio, & vsucapionis discrimen consideratur. Definitio præscripti, expeditur, verasq; traditur ad materis cognitionem. vsucapionis iustitia ex summa æquitate & rebusitaue deductur.

Definitio præscriptionis tractantes, variis eiusdem descriptionibus vtuntur. Sed & eorum quidam eam mutantur à Iurifconsulito in l. 3. ff. de vsucap. dum is inquit: vsucapio est acquisitio domini per continuationem temporis lege definit. Aduersus quam definitionem illud adducitur, quod in ea effectus vsucapionis describitur, at nihil definiti debet per effectum, cum causatum à causa differat: secundum Bartolū in l. 1. ff. de appell. Qui definitionem appellationis à quibusdam traditam hac ratione improbat, quod appellationem per effectus definitur, dicentes, appellationem esse, prioris sententia rescissionem. Etenim isthec definitio falsa omnino est: cum etiam si ex appellatione sequatur quandoque prioris sententia, à qua pronocatum est, reuocatio non tamen ipsa appellatio est illa quidem reuocatio sententia, quod satis patet, & vt diximus, quia causatum à causa differt. Licet §. ea obligatio, ff. de procurato. l. 1. & an eadem, ff. de except. vt iud. legitur non recte Iurifconsulitus definit vsucapionē, dum eam per effectum cognoscendam esse tradidit: siquidem ab vsucapione procedat domini acquisitio.

Ceterum ad huius definitionis defensionem adnotandū est ex Dec. in rubr. de probatio. 4. col. definitionem alicuius rei non recte per effectus concipi: quando hi effectus remoti sunt à re ipsa, nec inseparabiliter ei adherent, nec necessario ex ea sequuntur: quemadmodū in exemplo appellationis ex Bartol. diximus. Nam tunc incōgrua omnino est definitio per effectus, qui rem ipsam minime demonstrant essentiali quadam demonstratione, que necessaria est ad cōgruam, & perfectam definitionem. Vnde definiti quid non debet per accidentales proprietates, sed per essentielles. At effectus, qui adherent rei inseparabiliter, semper & necessario, proprietates quedam essentielles censentur eius rei, non accidentales: & ideo per hos effectus congrue res sapissime definitur. text. opt. in l. bona autem, §. bonorum igitur, ff. de bonor. possess. quo in loco Iurifconsulitus dixit bonorum possessionem esse ius retinendi. Est quidem ius retinendi effectus procedens à bonorum possessione, sed ita ei adherens semper ac necessario, vt proprietates essentielles potius ipsius quā accidentales esse videatur. Sic Barto. cui ceteri frequentiori suffragio accessere, in l. 1. ff. de acq. poss. scribit possessionē esse ius inistendi rei non prohibita possideri. Nec enim Bart. definit ipsius possessionis acquisitionem, nec item ipsius retentionem, aut continuationem: sed ipsam quidem possessionē, quatenus ea ius est, & effectus habet deductos ab apprehensione, & retentione: qui denique effectus possessioni, prout ea ius est, adeo adherēt, quod proprietates eius sint essentielles.

Eadem ratione procedit quod de actione Iustinianus tradit. Scribens: actio est ius persequendi in iudicio quod sibi debetur. Nam etiam si actionis effectus in hac definitione contineatur, is tamen eam perfectam efficit, quippe qui adeo actioni coheret, vt eius proprietates substantialis sit. Vnde deducitur vsucapionis definitionem à Iurifconsulito traditam, nō ex hoc iure improbari, quod vsucapionis effectus, id est, acquisitio domini, eidem adscriptus fuerit.

Est etenim acquisitio domini adeo propria vsucapionis, quod eius substantialis proprietates hæc sit, quoties dominiū acquiritur per tempus à lege definitum, atque ideo potius ad proprietatem, quam ad effectum pertinet.

Preterea iuxta quorundam interpretationem Iurifconsulitus in d. l. 3. definit ipsam actum vsucapionis potius, quā ius ex vsucapione procedens: ita quidem, auctore Iurifconsulite, vsucapionis actus est acquisitio domini per continuationem temporis lege definiti. is ergo vsucapit, qui est in continua rei possessione. Hinc denique dicitur interrupta vsucapio, id est, ipse actus vsucapionis interrumpitur: quod satis est ad essentialem obiectiōnem, quā Iurifconsuliti definitioni opposuimus.

Præsertim quod secundum Imo. ibi, & Alci. in Rub. de præscrip. nu. 17. inibi definitur à Iurifconsulito dictio effectum significans, nempe vsucapio: quæ est acquisitio per vsum, id est, possessionē: & sic quatenus vsucapio ius est, non qua ex parte factum continet. Nam & Cicero in Topicis, vsucapionem ius esse quoddam incorporeum existimat. Vnde vltima hæc responsio eadem est cum prima. Hinc primum constat, præscriptiones aduersus actiones personales non comprehendi sub ea definitione, quam ex d. l. 3. explicuimus.

Secundo infertur iuxta præmissam definitionem aliter distingui vsucapionem à præscriptione, quam vulgus Docto. & interpretum distinxerunt. Est enim vsucapio ipsa acquisitio domini per vsum, & sic possessionem: Præscriptio autem vere est exceptio, quæ oritur ab ipsa vsucapione: ab ipsa, inquam, domini acquisitione, ac tandem à longa possessione, vel ab ea quæ legibus definita sit.

Tertio patet, Iurifconsuliti definitionē pertinere ad eam acquisitionē domini, quæ per vsum, & possessionem lege definitam sit, non ad actiones personales, quarum quidem præscriptiones, vel potius exceptiones, quæ eis ex tempore opponuntur, iure Pandectarum non dicuntur vsucapiones: nec de eis tractat titulus ille singularis, ff. de vsucapionib.

Quarto hinc deducitur vsucapionem generaliter secundum propriam dictionis significationem accipi, & iure accipiendam esse, vt & rerum immobilium acquisitionem comprehendat: nec id quidem ante Iustiniani tempora solum, quod omnes fatentur: sed & ipsius Iustiniani gratie vsu receptissimum fuit, quod probatur Instit. de vsucap. in prin. quo in loco vsucapio non semel ad res immobiles refertur, idē constat ex l. v. c. de vsuc. transformanda. vbi vsucapionem rerum quidem Italicarum immobilium transformandam esse censet Imperator in longi temporis, decem vel viginti annorum item vsucapionem. Nec inibi vsucapio immobilium transformatur in vsucapionem mobilium: sed temporis angustia quæ olim sufficiebant ex lege duodecim Tabularum, excluduntur, longioraque spacia requiruntur ad acquirendas res per temporis vsum, & possessionem. Eadem significatio constat & apud Ciceronem in Topicis. Tametsi quandoque apud Iustinianam vsucapio, & longi temporis præscriptio, veluti diuersa nominentur in §. item nobis, & in §. ex his. Instit. per quas personas nobis acqui. quæ quidem loca ipse ita interpretanda fore censeo, vt longi temporis præscriptio ad exceptionem à longi temporis possessione ortam referatur: & ita distingatur ab vsucapione, quæ in rebus mobilibus & immobilibus in vniuersum acquisitionem domini significat. ex Pandectis plures autoritates, vt prædixi, adduci possunt, quibus appareat vsucapionem ad immobilia referri: sed præsertim id constat in l. non solum, §. si dominus, & §. si mihi, l. furum. iuncta l. quare, & item l. si solum, ff. de vsuca. l. qui fundum possidebat, §. seruus, & §. qui bona fide, ff. pro emptore, & alibi sæpissime.

Quinto palam est, à Iuris vtriusque Doctoribus propria quidem auctoritate, contemptis Iurifconsulitorum, & adhuc ipsius Iustiniani responsis commentum esse, quod vsucapio à præscriptione in hoc differat, vt vsucapio mobilibus, præscriptio rebus immobilibus conueniat. Hac etenim est Communis omnium interpretum doctrina, aliena profecto ab ipsis Iurifconsulitis: & denique à Iustiniano, qui minime voluit dictionis significationem propriam, & veram mutare, sed tantum temporis angustias tollere, ne domini rebus propriis ita celeri cursu temporis, & possessione breui inique priuarentur.

Sexto hinc producit intellectus eius, quod Accursius scripsit in d. l. 3. ff. de vsucap. dicens vsucapionem quandoque large adsumi, nempe cum ad res immobiles refertur. Nam si veram significationem vsucapionis recte expendamus, proprie vsucapio ad mobiles & immobiles res erit referenda.

Septimo ex his aperitur sensus ad ea, quæ Panor. & Fel. tradidit in Rubrica, de præscriptionibus: dum censent vsucapionem genericè sumptam, etiam ad immobilia referri. Etenim id verum est in hunc sane modum, vt vsucapio non tantum de mobilibus sed & de immobilibus prædicetur tametsi postmodum in vsucapionem immobilium, & vsucapionem mobilium distingatur, differunt siquidem hæc vsucapiones tanquam species diuersæ sub eodem contentu g. nere.

Octavo libet ex his perpédere Bar. sententiam in l. servitute in 2. de servit. & imole, in d. l. 3. quibus & alii accessere, existimantes vřucapionem commune verbum esse mobilibus & immobilibus rebus, saltem iure Pandectarum. Nam non solum eo tempore, sed & a tate Iustinianj, ac modo quidem apud Latina linguę censes hac dictio, vřucapio, acquisitionem domini per vřum & possessionem rerum mobilium, vel immobilium, significat. Postremo ex his, quę hic & proximo §. adnotavimus, constat quid přascriptio, quid vřucapio sit apud Iuriconsultos. iurisque Cęsarej constitutiones. verum quia summi pontifices, & canonum, ac decretorum iuris canonici conditores, deinde iuris vřivřique interpretes přascriptioem secundum aliam significationem accepere, non equidem, vt tantum exceptionem significet, vel vřucapionem triennalem, aut longi temporis: sed eo plane sensu vt & ad actiones reales, & personales, atque omnia ea, quę tempore acquiruntur, referenda sit, oportet hac in specie de eius definitione tractare. Illud tamen přafari libet, hac in parte non esse agendum de definitione přascriptiois quatenus ea dictio exceptionem quamlibet significat, sed quatenus in specie ista iuri ex ratione temporis aut longę possessionis quęsito accommodatur.

Et Panormitanus post alios in rubric. de přascript. inquit. přascriptio est ius quoddam ex tempore congruens, legum auctoritate vim capiens, negligentibus penam inferens, & finem litibus imponens: quam definitionem communem esse testatur Bald. de přascriptioibus. in princ. 2. colam. aliqua exponens ad eius probationem. Hęc vero definitio mihi non placet, quippe quę nimis longa sit, & deinde přamittat přascriptioem esse institutam in penam negligentium: cum plerunq; etiam adversus ignorantem, & incūm procedat, ac vim propriam habeat: sicuti inferius disputabitur. Deinde definitio, vt ea congrua sit, breuiter & compendio quodam debet rei substantiam per essentialia explicare, secundum Aristot. lib. 6. Topicorum. Bartol. in lib. 1. ff. de testam. Card. in cap. perpendimus. de sentent. excommunicat. At isthęc Panormit. definitio nec breuis est, nec explicat rei substantiam per essentialia, sed per effectus longe ab ipsamet re distantes, ac remotos: quemadmodum ex ea constat. Quamobrem ex pluribus definitionibus, quę in hoc tractatu traduntur ad huius rei cognitionem, ipse potius probarem definitionem gloss. in summa. 10. quest. 3. Nec enim hic vřucapionem definimus, cuius Iuriconsulti meminere, siue ea sit triennalis, siue longi temporis: sed tantum přascriptioem. Est enim, inquit gloss. přascriptio, exceptio, ex tempore legibus definitio substantiam capiens. Nam et si gloss. omiserit verbum illud, legibus definitio: & přeterea addiderit, & actio in rem, vel personali obijciatur: ego hanc vřimam partem a definitione tollendam esse censui: quia ad definitionem essentiali, & substantiam non pertineat. Addidi illa verba, legibus definitio, ex eo quod tempus sufficiens non sit, nisi & id habeat ea, quę iure sunt ei accessoria, & requisita, vt legitima sit přascriptio. Eandem předictę gloss. definitionem tradit Goffredus in summa titul. de přascriptioibus, eamque defendit Alciat. in rubric. de přascriptio. num. 4. & in l. vi. ff. de verborum significat.

Diximus sane in hac definitione přascriptioem exceptionem esse: quia id satis probavimus in přecedenti §. Exceptio autem non tantum ad hanc, quam tractamus, pertinet, sed & ad omnes alias, quarum in iure passim mentio fit: atque ideo exceptio, vt genus ponitur in hac definitione. Item diximus, ex tempore legibus definitio, vt ex his verbis manifesta sit tota přascriptiois vis: siquidem tempus necessarium est ad přascriptioem: & id est, quod intrinsecus, & pro rei substantia, ex propria eius natura omnino requiritur: cum absque tempore nulla detur vřucapio, nec denique přascriptio in ea significatione, qua decretorum, & iuris pontificij auctores vtuntur. Sed tamen tempus quandoque, & regulariter sufficiens non est ad vřucapionem, & přascriptioem: imo a iure canonico, & civili statutum est, fore necessarium quandoque titulum, & fere semper bonam fidem: sicuti statim in 2. huius relectionis parte tractabimus: vnde tempus a legibus definitum, id est, cui extrinsecus accesserint ea, quę iure requiruntur, přascriptioem perfectam efficit. Nam & iure pontificio ac Cęsareo tempori hac in specie accedunt titulus, bona fides, ipsorumque mensium, & annorum numerus, vt ex tempore ita quidem instructio, ipsa vřucapio, přascriptiove procedat. Non oberit huic definitioni, quod non tantum exceptio, sed &

actio realis quidem ad vendicationem rei vřucapite ex tempore legitimo frequenter oritur: quia qui rem aliam quam vřucepit, eam poterit de iure actione reali vendicare: & agere veluti dominus: non quidem ex přascriptiois, sed ex iure domini, quod per vřucapionem, & longi temporis possessionem acquisiuit: quod mihi probantibus huius relectionis parte longius probabitur. Hęc tamen de definitione, vt saltem hinc videas. Lector candidę, quantum referat dictionum proprias, & genuinas significationes abbe que latinitatis vitio obferuare.

Ceterum vřucapionis iustitia ex pluribus constat: přafertim auctoritate legis iusta, quę sufficiens est. quod autem lex sit iusta, patet: Quia per principem iuste statuitur id, quod est necessarium, vel vřile ad pacificum subditorum conuictum, & Reipublicę quietem: cap. exi. anem. lex. 4. de finit. Sed vřucapio est huiusmodi, quippe quę necessaria, vel vřilis Reipublicę sit: igitur lex vřucapionem iustitiam maxime innititur iustitia. Consequens, & maior argumentationis pars manifesta sunt. Minor probatur auctoritate Iuriconsulti in l. i. ff. de vřucapio. Bono publico, inquit Caius, introducta est vřucapio: ne scilicet quarundam rerum diu, & fere semper incerta dominia essent, cum iusticeret dominis ad inquirendas res suas statuti temporis spacium. Ex quo illud certum est, quod cessante huiusmodi acquisitione per vřucapionem, incertus semper esset possessor, an res, quam forte ab alio emit, sua sit necne. Inac & curam illius abiciet, eamque perire sinet, veritus, ne quando verus dominus eam sibi auferat: quod maximum inferret damnum Reipublicę: sicuti & Theophilus explicat in princ. instit. de vřucap. Quin & ipsa vřucapio summo opere ad minuendas lites pertinet. l. vi. ff. pro suo. vřucapio rerum, inquit Neratius, etiam ex aliis causis concessa, interim ppter ea, quę nostra esse existimantes possideremus, constituta est, vt aliquis litium finis esset. Sic & iustitiam iuris civilis hac in re defendit Contra. de contr. actib. quest. 15. concin. q. Marcus Cicero in oratione pro Cęcina, vřucapionem scribit esse finem sollicitudinis, ac periculi litium. idem l. 2. de off. lib. me laudat Aratum Sicyonium, quod is iniquum esse fuerit arbitratus, res olim alienas a possessoribus post quinquaginta possessiones annorum auferri: propterea quod tam longo spazio multa hereditatibus, multa emptionibus, multa dotibus tenebantur. Sed Pausanias in Corinthiacis de hoc ipso Arato scribit hec verba: Domus, & priedia, quę diuinitas fuerant, emptoribus precio dissoluta, exulibus cum reddi disset, disidationem, & controuersiorum causas concordia constituta sustulit. quod & Cicero ipse longius tradiderat. Igitur hanc summam equitatem conuenientem quidem communi vitę societati, cuius conseruatio legum omnium, principum, ac rerum publicarum est finis, & cui lege nature omnes submittimur, & seruire tenemur, admittere iustissime iubemur. Quo fit, vt summi Christiani orbis přefules, & pontifices, quibus potissima cura est, ne quid fiat animarum spiritali salutis aduersum, vřucapionem legitimo tempore perfectam, iustam esse dominij acquisitionem passim statuerint. Nam & Plato lib. 12. de legibus licet in rebus immobilibus non satis probauerit vřucapionem: eam tamen in mobilibus iustissimam esse, & reipublicę optime institutę necessariam, existimat,

SECUNDÆ PARTIS RELECTIONIS INITIUM.

De possessione in genere.

SVMMARIA.

- 1 Acquisito possessionis quid sit.
- 2 Retentio possessionis definitur.
- 3 Possessionis definitio traditur. Et qualiter possessio sit iuris.
- 4 Possessio an recte distinguatur in naturalem & civilem?
- 5 Vřivřuaria, an habeat naturalem? & num. seq.
- 6 Quasi possessio quid sit.
- 7 Quę possessio sit necessaria, & sufficiens ad přascriptioem.
- 8 In přascriptendis iuribus incorporalibus, an sit necessaria scientia & pateritia.
- 9 Seruitutes non aliter constituuntur quam per traditionem vel patientiam.
- 10 Libertati quomodo aduersus seruitutem přascriptatur.
- 11 Přascriptio longissimi temporis, non requirit scientiam eius contra quem přascriptitur.